

Al Poble de Mataró

En l'història invisible del demà de Catalunya hi ha una pàgina en blanc, marcada amb la data del 2 d'agost de 1931. Aquesta pàgina no pertany al destí, sinó a la nostra voluntat. No ha d'omplir-la cap gesta heròica, ni l'ha d'escriure la mà de cap dels nostres cabdills. Aquesta pàgina està reservada al poble.

Si el nostre poble hi deixa estampat un mot afirmatiu, ella serà el compendi gloriós del nostre passat històric. Si el nostre poble hi permetés un mot negatiu, ella serà l'epíleg afrontós que enfonsarà per sempre en el menyspreu tota aquella grandesa hereditària de la nostra raça.

Per aquesta data, doncs, som cridats tots els catalans a un referèndum popular per a l'acceptació de l'Estatut, que essent un tractat de les llibertats de Catalunya, ens afecta a tots els catalans, sense distinció d'estament, d'idealitat política, ni de tendència social.

Per això som totes les representacions de la ciutat, començant per l'Ajuntament, que ens adrecem al poble de Mataró, perquè homes i dones, vells i joves, tots alhora, convertim aquesta data del 2 d'agost en una jornada de festa i de victòria, que deixi proclamada solemnement l'afirmació de la nostra personalitat.

L'Estatut de Catalunya és una expressió de la nostra voluntat que ens desferma del llegat de dos segles d'esclavatge i que ens encara amb l'avenir amb la plena soberania de les nostres llibertats reconquistades.

Tots els neguits de redreçament del nostre poble esclafat sota la petjada borbònica, han estat abrandats per la fe d'arribar un dia al moment actual. Cal doncs, que no siguem nosaltres que fem fracassar els somnis, els anhels i els esforços d'alliberament d'aquestes centúries d'opressió. Cal que tinguem consciència de la responsabilitat d'aquest moment i que votem i recomanem a tothom que voti l'Estatut.

Votar l'Estatut vol dir governar-nos nosaltres mateixos; vol dir el reconeixement de l'escola catalana; vol dir alliberar la nostra joventut de la feixuga subjecció militar; vol dir la solució més justa dels nostres problemes de treball; vol dir la determinació de poder legislar la nostra vida pròpia, en tots els seus múltiples aspectes; i vol dir entrar en plena atribució dels nostres drets, de les nostres aspiracions i de tot allò adherent a la personalitat d'un poble, que sentint-se prou gran i prou fort, clama unànimement per la seva llibertat.

Davant d'aquesta realitat, cal que complim amb el que som i amb el que fórem. Si fóssim un poble lliure, veritablement lliure, i se'ns volgués imposar el domini absolutista que hem patit fins avui, seria tot el poble en pes, qui amb un gest d'indignació s'aixecaria per a fer front a l'invasor, com ho feu ja Catalunya quan va perdre les seves llibertats.

Com a homes liberals i com a catalans, doncs, un imperatiu ineludible, ens obliga a que tots ens aixequem en peu i que demostrem als segles del passat i als segles futurs, que quan arribà el moment en que tota l'Història de Catalunya es concentrà en un acte de voluntat i que aquesta voluntat va saber afirmar per sempre la personalitat de la nostra raça.

Si fins avui hem estat un poble dominat i avui per a conquistar la plenitud dels nostres furs no hem de fer cap sacrifici de sang, sinó un senzill acte d'afirmació, penseu quina desolació no seria per Catalunya, que en aquest moment històric no responguessim a aquest desvetllament irreductible de la Pàtria.

La nostra mesquinesa espiritual, la nostra manca de fe, la nostra manca d'amor i d'entusiasme, seria maleïda per totes les veus del passat i per totes les generacions de l'avenir. No sols hauriem perdut un plet de dignitat, sinó que hauriem perdut per sempre més els nostres drets i amb ells enterrariem la nostra ànima catalana sota la seva pròpia terra, digna d'ésser trepitjada pels cavalls del primer colonitzador audaç que li semblés un territori apropiat per les seves ambicions...

Si la vitalitat de Catalunya batega en el fons del nostre ésser; si en les nostres venes hi circula encara la sang d'aquells heròis que donaren la vida per les llibertats pàtries; si no volem ésser tinguts davant d'Espanya i davant del món, per un poble mesell i desarrelat; si no volem condemnar els nostres fills a la deshonra i a l'esclavatge, cal que votem tots plegats per la **LLIBERTAT DE CATALUNYA**.

Ajuntament de Mataró - Associació de la Premsa - Unió de Xefers i Motoristes de Mataró i Comarca - Associació de Amics del Teatre - Club Gimnàstic Mataroní - Unió de Farratgers de Mataró i Comarca - Associació de Carnicers - Unió de Cooperatives de Mataró - Diari de Mataró - Societat de Pescadors - La Justícia - Agrupació Científic-Excursionista - Acadèmia Musical Mariana - Pòsit de Pescadors - Centre Excursionista Layetània - Acció Catalana - Agrupació Socialista - Societat d'Oficis Varis - Centre Republicà Federal - Unió d'Empleats i Obrers Municipals de Mataró - Carreters i Cotxers - Gremi Patrons Lampistes i Electricistes - Unió de Patrons Fusters - Sindicat d'Obrers Barbers i Perruquers - Grup Sardànic de la Societat Iris - Sindicat de Producció Agrícola - Centre Liberal Català - Gremi de Patrons Flequers - Billar Club Mataró - Associació de Música de Mataró - Caixa d'Estalvis de Mataró - Mútua Mataronesa d'Incendis - Iluro, S. C - Societat Moderna Fraternitat - Grup El Cooperador - Creu Roja - Club d'Escacs Mataró - Societat Iris - Centre de Dependents del Comerç i de l'Indústria - A. Protectora de l'Ensenyança Catalana - L'Auxiliadora S. M. - Societat Artística i Literària - Cooperativa La Mataronesa - Societat Coral Iluro - Sindicat Unió Ram de la Fusta - Sindicat del Ram de la Pell - Progrés Mataronès - U. S. Mataronina - Unió de Treballadors Fusters - Pensament Marià - Unió d'Obrers Flequers - Cambra Oficial de la Propietat Urbana - Societat d'Empleats d'Espectacles Públics - Col·legi Oficial d'Agents Comercials, Delegació de Mataró - Foment Mataroní - Societat d'Obrers Lampistes, Electricistes i Similars - Representació del «Tra Nacional» - Círcol Tradicionalista - Círcol Catòlic d'Obrers - Societat Mutualista Germanor.

No siau abúlics.
El dia 2 d'agost heu de guanyar la batalla més gran de la nostra Història contemporània.
Voteu a favor de l'Estatut de Catalunya!

Recordem que s'exigeix un "quorum" de les tres quartes parts del cens per a que s'aprovi l'Estatut de Catalunya.
Voteu i feu votar els vostres amics.

El dia 2 d'Agost el bon ciutadà de Catalunya ha de demostrar la seva veritable catalanitat.
Com?
Votant a favor de l'Estatut.

Per l'Estatut de Catalunya

L'acte d'anir a Argentona

Tal com s'havia anunciat, anit tingué lloc en el local del Cinema Glòria de Argentona l'acte de propaganda a favor de l'Estatut de Catalunya. Davant una nombrosa concurrència pronunciaren llurs discursos el nostre Director Marçal Trilla i el Dr. Jeroni Moragues, els quals foren molt aplaudits i felicitats.

Propaganda del D. I. C.

Anit passaren per la nostra ciutat els automòbils de propaganda del D. I. C. Hi anava una nodrida orquestra que tocà «La Marsellesa» davant la Casa de la Ciutat i llançaren gran nombre de papers en els quals es demana als catòlics que votin l'Estatut de Catalunya.

Una rectificació

El senyor Joan Berga, qui en la reunió d'entitats mataronines celebrada dijous a l'Ajuntament feu pública la seva disconformitat, ens ha tramès un escrit en el qual diu que ell se sent universalista i després de fer algunes consideracions sobre el patriotisme, afirma la seva rectificació sobre el que va dir en el saló de sessions de l'Ajuntament i creu que ha de votar-se l'Estatut si bé creu que el poble ha de veïllar per a que els destins nacionals no sien dirigits pel capitalisme conservador.

El plebiscit femení

Es fa vivint als Ajuntaments catalans que el malí de demà, diumenge, no hagin rebut les fulles impreses pro-Estatut femení, que se serveixin avalar uns quants plec de paper de barba amb el segell de les alcaldies respectives, tot fent-hi constar a la capçalera «Plebiscit Femení Pro-Estatut», per a ésser destinades a la recollida de signatures femenines pro-Estatut.

Al marge dels fets

2 d'agost de 1931

El camí dels pobles, amb les seves pujades i baixades, està flanquejat per unes fites en les quals queden gravades per sempre més les dates de les gestes portades a cap en el transcurs de l'Història. N'hi ha d'esclatants, esculpides en la pedra amb lletres d'or que brillen amb resplendor extraordinària i serveixen de llum i guia per als vianants. N'hi ha també de fosques inscripcions que són com l'empremta del dolor o de l'abjecció, de moments d'inconsciència o d'èpoques de trista renunciació. Catalunya té ja en el seu camí fites de totes aquestes menes. La glòria i el fracàs, l'èxit i el desastre, l'entusiasme i l'abúlia s'alternen amb una freqüència aclaparadora, com si el destí hagués volgut jugar la seva fortitud, conseqüència de les vicissituds a que ha estat sotmesa. Demà, 2 d'agost de 1931, el poble català ha d'esculpir una nova fita gloriosa: l'acceptació de l'Estatut que ha de portar-li la llibertat i s'escou, precisament, el mateix dia en que l'any 1917 va veure pondre's un dels astres de major magnitud, la desaparició d'un dels homes que havien treballat amb més fe, amb més entusiasme, amb més abnegació per l'alliberament de Catalunya: Enric Prat de la Riba. Així, la manifestació cívica de demà, pot ésser, en certa manera, un homenatge a la memòria del gran patrici, del gran reconstructor de la personalitat del nostre poble. El ciutadà català que disposi d'un vot afirmatiu en l'urna ha de pensar en aquest estimat absent l'obra del qual ha fet possible que arribéssim al referèndum de demà, i dedicar-li el record d'adhesió i d'afecte que es mereix la seva obra immensa.

Marçal

L'ESTATUT DE CATALUNYA

PER «MONTES ET COLLES»

«Estatut!... Estatut!... Prepareu-vos tots a votar l'Estatut!!!»

